gemeente **Roermond**

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: **Kredietrapportage 2020**
Zaaknummer: **124816-2020**
Datum: **2 maart 2021**

Inleiding

De kredietrapportage heeft tot doel uw raad te informeren over de voortgang van de investeringen waarvoor een krediet beschikbaar is gesteld. Op basis van deze rapportage worden kredieten afgesloten, voorzieningen geopend voor afrondende werkzaamheden en wordt in incidentele gevallen verzocht om aanvullende middelen ter beschikking te stellen. Hiermee wordt uw raad in de gelegenheid gesteld een besluit te nemen over kredietaanpassingen voor de behandeling van de jaarverantwoording waarmee wordt voldaan aan het rechtmatigheidsvereiste.

De kredietrapportage wordt u aangeboden op een moment dat wij de boeken over 2020 nog niet hebben gesloten. Dit betekent dat getallen in de aanloop naar de jaarafsluiting nog kunnen wijzigen als gevolg van boekingen en afrekeningen. Eventuele majeure afwijkingen ten opzichte van de kredietrapportage worden bij de jaarverantwoording 2020 toegelicht.

Tegelijk met het vaststellen van de kredietrapportage wordt u ook gevraagd in te stemmen met het aanpassen van een aantal kredieten in verband met het toerekenen van ambtelijke uren aan projecten. Dit is een verplichting op basis van de regelgeving uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Naast het voldoen aan een wettelijk verplichting wordt hiermee ook invulling gegeven aan de betreffende oplossingsrichting uit de begroting 2020.

Kredietrapportage 2020

Uitsluitend kredieten met materiele overschrijdingen en/of kredieten waar iets bijzonders mee aan de hand is zijn toegelicht. Indien zich bij de uitvoering van de projecten afwijkingen ten opzichte van de planning of de beschikbaar gestelde budgetten hebben voorgedaan of worden verwacht, worden deze bij het betreffende project expliciet vermeld.

Een overzicht van (lopende) investeringskredieten en de toelichtingen is als bijlage (bijlage 1) bijgesloten. Hierin wordt een overzicht gegeven van:

- kredieten welke worden afgesloten of,
- kredieten waarvan de afsluitdatum wordt aangepast op basis van deze kredietrapportage,
- overige kredieten waarbij wordt gerapporteerd over de voortgang.

Voortgang kredieten

Per ultimo 2020 zijn er 97 openstaande kredieten waarover wordt gerapporteerd met een totaal aan nog beschikbare investeringsruimte van ruim € 16,4 mln. Hiervan:

- worden 34 kredieten conform planning in 2020 afgesloten, waarbij per saldo een bedrag aan resterende investeringsruimte van afgerond € 1,1 mln. kan vrijvallen;
- zijn 36 kredieten – *met een investeringsruimte van € 5,9 mln.* – niet gereed (zoals gepland) in 2020. Deze kredieten worden doorgeschoven naar 2021 of latere jaren;
- verlopen 27 kredieten – *met een investeringsruimte van € 9,4 mln.* – vooralsnog conform planning. Bij twee kredieten (71117 Snelle fietsroute Noord-Zuid en 71508 Vervanging verkeersregelinstallaties) is aangegeven dat als gevolg van Corona, bezwaartrajecten en verschuivingen in de planning de uitvoering meer tijd in beslag neemt.

Afwijking en aanpassing van kredieten
Bij vier kredieten is sprake van een aanpassing of afwijkingen die buiten de kaders vallen die hiervoor gesteld zijn.

krediet 76064 – inrichting islamitische basisschool: De extra gemaakte kosten van € 43.386,-op dit krediet worden gecompenseerd door de extra ontvangen opbrengsten voor materiële instandhouding, te voldoen door de school op basis van een bruikleenovereenkomst. Dit leidt per saldo tot een budget neutrale overschrijding aan zowel de lasten- als de batenkant van dit project.

Krediet 72415 – vervanging 3 zoutstrooiers en
Krediet 72419- aanschaf hoogwerker: de aanschaf van de zoutstrooiers en de hoogwerker valt per saldo € 17.500 hoger uit dan geraamd. De meerkosten die dit oplevert worden gedekt doordat de aanbesteding van de tractor (krediet 72417) ruim € 19.000 voordeliger uitvalt dan geraamd.

Verzocht wordt voor deze kredieten ter hoogte van de overschrijdingen aanvullende middelen beschikbaar te stellen.

Krediet 75047 - Wijkaccomodatie Leeuwen: Op dit moment bevindt het onderzoek naar een realistisch variant zich in de laatste fase. Vanuit de scouting is aangegeven dat er wordt gestreefd om uiterlijk in boekjaar 2021 duidelijkheid te verschaffen. Gezien het te doorlopen traject wordt voorgesteld om dit krediet van € 41.500,- af te sluiten en de middelen terug op de investeringsplanning voor 2022 te plaatsen. Op basis van een nog aan te leveren plan door de scouting in de loop van 2021 zal hiermee een nieuw krediet worden geopend.

Uitvoering investeringsplanning 2020
Bij het vaststellen van de begroting 2020 is voor een bedrag van € 15,1 mln. aan investeringsruimte beschikbaar gesteld. Het merendeel hiervan is ingezet en maakt onderdeel uit van de kredieten in deze rapportage. Per einde 2020 resteert van deze investeringsruimte nog een bedrag van ruim € 1,8 mln. waarvoor nog geen krediet is aangevraagd. Hiervan kan € 142.000 vervallen vanwege gewijzigde planning of uitvoering van de werkzaamheden. Van een bedrag van circa € 1,7 mln. is aangegeven dat vanwege capaciteitsgebrek (op onderdelen in combinatie met langere voorbereidingstijd) de uitvoering is uitgesteld. Voorgesteld wordt deze investeringen door te schuiven naar 2021 of verdere jaren.

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de resterende investeringsruimte per ultimo 2020.

Financiële gevolgen
De voorgestelde aanpassingen leiden tot wijzigingen in kredieten die zich laten vertalen in onderstaande begrotingswijziging:

Begrotingswijziging kredietrapportage - wijzigingen in investeringskredieten					
Omschrijving	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Afwijkingen kredieten					
72415 – aanvullend krediet vervanging 3 zoutstrooiers	€ 9.500				
72419 – aanvullend krediet aanschaf hoogwerker	€ 8.000				
Aanpassing kredieten					
76064 – aanvullend krediet inrichting islamitische basisschool	€ 43.386				
76064 – inkomsten uit bruikleenovereenkomst	€ 43.386				
Aframen en sluiten krediet 75047 - Wijkaccomodatie Leeuwen	€ 41.500				
Investeringsplanning: Wijkaccomodatie Leeuwen	€ 41.500				

Voorgesteld wordt om de kredietrapportage en de bijbehorende bijlagen vast te stellen en de projecten conform deze rapportage aan te passen c.q. af te sluiten. Als gevolg van het aanpassen en doorschuiven van kredieten, het opschuiven van afsluitdata en het hiermee later in afschrijving nemen van activa, ontstaan er afwijkingen in de kapitaallasten ten opzichte van de (meerjaren-) begroting. De financiële effecten hiervan maken onderdeel uit van de kaderbrief en begroting 2022.

Kanttekeningen en risico's
Op basis van deze kredietrapportage wordt voor een bedrag van ruim € 7,6 mln. aan kredieten en investeringen waarvan de planning niet is gehaald doorgeschoven naar volgende jaren. Het bedrag dat wordt doorgeschoven is fors hoger dan in voorgaande jaren (2018: doorschuiven € 5,2 mln.; 2019: doorschuiven € 4,9 mln.). De uitvoering hiervan komt bovenop lopende en geplande kredieten en investeringen in 2021 en verder.

Het beeld dat hiermee ontstaat is dat de uitvoering en realisatie van projecten binnen de geplande termijn verder onder druk komen te staan en doorgeschoven bedragen oplopen. Dit sluit aan bij de eerdere conclusies uit het 213a-onderzoek "Beheerst investeren" dat *"de uitvoering en besteding van investeringsprojecten zowel in aantallen als in investeringsvolume aanmerkelijk achterblijft bij de planning. Bij de afwegingen rondom de investeringsplanning wordt te weinig rekening gehouden met de beschikbaarheid van uitvoeringscapaciteit".*

Aandachtspunt is dat de meerjaren investeringsplanning 2021 qua omvang een forse stijging laat zien ten opzichte van 2020. In de meerjarenbegroting 2020 bedroeg de gemiddelde (jaarlijkse) investeringsplanning € 6,2 mln. In de meerjarenbegroting 2021 is dit bedrag gestegen naar bijna € 19 mln. (gemiddeld) per jaar. Als het beeld uit de kredietrapportage verder doorzet zullen kredieten en investeringen waarvan de planning niet wordt gehaald verder oplopen.

Toerekening interne uren aan projecten

Bij de voorbereiding en uitvoering van investeringen zetten wij interne uren in. Deze benodigde interne uren zijn daarmee onderdeel van het realiseren van een investering[1]. De financiële voorschriften (BBV) zeggen dat (ambtelijke) kosten die direct toerekenbaar zijn aan (investerings-) projecten moeten worden geactiveerd. Op dit moment doen wij dat niet.

Tot de invoering van het vernieuwde BBV gaf het BBV ook geen richting aan de wijze waarop baten en lasten moesten worden toegerekend aan de verschillende producten en onderdelen van de gemeentelijke begroting. Met de vernieuwing van de BBV in 2017, de verdere aanscherping daarvan via de vraag en antwoord rubriek en het uitbrengen van verdiepende notities (waaronder de in 2020 verschenen herziene notitie *Materiele vaste Activa*) is hierover meer duidelijkheid ontstaan. De interpretatie en reikwijdte van de in het BBV opgenomen bepaling " *De vervaardigingsprijs van vaste activa omvat de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend*" verplicht de gemeente om interne uren die rechtstreeks in verband staan met projecten hieraan ook toe te rekenen. Bij de vaststelling van de begroting 2020 heeft de gemeenteraad hiervoor een taakstelling (oplossingsrichtingen) in de begroting opgenomen.

Uitgangspunten doorberekening interne uren
Bij veel gemeenten wordt de verdeling van salariskosten en overhead ondersteunt door een gemeentebreed en integraal systeem van tijdschrijven. Omdat onze gemeente niet over een dergelijk systeem beschikt is in overleg met de accountant gezocht naar een methodiek die toetsbaar en controleerbaar is zonder dat dit voor de gemeente veel administratieve ballast met zich meebrengt. Hiervoor worden de volgende afspraken en uitgangspunten gehanteerd:

- Interne uren worden alleen doorberekend aan investeringen/projecten waarvoor een krediet is geopend.
- Alleen de direct toe te rekenen personele kosten aan projecten worden in aanmerking genomen;
- De urentoerekening aan projecten vindt plaats op basis van de persoonlijke urenregistratie van betrokken projectleiders en -medewerkers;
- De personele kosten worden berekend aan de hand van de werkelijke salariskosten, inclusief een opslag voor projectondersteunende overhead;
- Urentoerekening gaat met terugwerkende kracht per 1 januari 2020 in om te voldoen aan de verplichting vanuit het BBV en tevens de taakstelling/oplossingsrichting voor het jaar 2020 te realiseren.

De van kracht zijnde 'Nota vaste activabeleid gemeente Roermond' voorziet niet in het toerekenen van uren aan projecten. De hierin opgenomen passage dat "*...interne kosten (loonkosten, overhead en rente) vanwege het voorzichtigheidsprincipe niet worden geactiveerd*" strookt niet met de geldende wet- en regelgeving waarin dit wel zo is bepaald. Met onze accountant is afgesproken dat deze passage wordt geschrapt en de verordening met terugwerkende kracht per 01-01-2020 wordt aangepast om toerekening van interne uren aan projecten mogelijk te maken. In bijlage 3 is de aangepaste verordening 'Nota vaste activabeleid gemeente Roermond' opgenomen.

[1] Met de term *investering* wordt een *vast actief* of *vaste activa* bedoeld. Materiele vaste activa zijn de bezittingen van de gemeente die langdurig gebruikt worden voor de uitoefening van gemeentelijke taken. Voorbeelden zijn grond-, weg- en waterbouwkundige werken, machines, apparaten, installaties e.d..

Aanpassing projecten met urentoerekening
In de begroting 2020 is een taakstelling (oplossingsrichting) van € 500.000 opgenomen voor de toerekening van kosten aan projecten. Na doorrekening op basis van bovengenoemde uitgangspunten wordt over het jaar 2020 een bedrag van € 608.298 toegerekend aan projecten / activa. Hiermee kan ruimschoots invulling worden gegeven aan de taakstelling. Het bedrag dat boven de taakstelling uitgaat (€ 108.298,-) wordt toegevoegd aan het begrotingssaldo 2020.

In bijlage 4 zijn de betreffende projecten met het bedrag aan toegerekende uren opgenomen.

Financiële gevolgen
De toerekening van interne uren leidt tot wijzigingen in kredieten en het aanpassen van de urendoorberekening in onze administratie die zich laten vertalen in onderstaande begrotingswijziging:

Begrotingswijziging doorberekening ambtelijke uren - wijzigingen in investeringskredieten					
Omschrijving	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Aanpassen kredieten met doorberekening ambtelijke uren aan kredieten (cf bijlage 3)	€ 608.298				
Te activeren kosten	€ 608.298				
Lagere doorberekening ambtelijke uren naar taakvelden in de begroting	€ 608.298				
Waarvan: invulling taakstelling/oplossingsrichting	€ 500.000				
Waarvan: Ten gunste begrotingssaldo	€ 108.298				

Het toerekenen van de kosten aan (investerings-)projecten betreft een incidenteel jaarlijks voordeel, waarbij duidelijk moet zijn dat de investeringslasten hoger worden en dit dus ook zorgt voor hogere kapitaallasten. Het voordeel zal in de loop der jaren dan ook af gaan nemen. Met dit meerjarige afnemend effect is binnen onze begroting rekening gehouden.

Als gevolg van het toerekenen van interne uren wijzigen de kapitaallasten van de betreffende projecten ten opzichte van de (meerjaren-) begroting. De doorrekening hiervan en de verdere financiële vertaling hiervan maken onderdeel uit van de kaderbrief en begroting 2022.

Burgemeester en wethouders van Roermond,
De secretaris, De burgemeester,

ir. J.A.G.M. van Aaken M.J.D. Donders – de Leest

Bijlage(n):
1. overzicht investeringskredieten en toelichtingen
2. overzicht resterende investeringsruimte per ultimo 2020
3. Nota vaste activabeleid gemeente Roermond (gewijzigde nota)
4. Overzicht projecten met toegerekende interne uren